

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

КАФЕДРА СУСПІЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН
КАФЕДРА ДИТЯЧИХ ХВОРОБ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
VI МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«СОЦІАЛЬНО-ЕТИЧНІ ТА ДЕОНТОЛОГІЧНІ
ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ МЕДИЦИНИ»

20-21 ЛЮТОГО 2025 РОКУ

м. Запоріжжя

<i>Крашевський А.В.</i> ВИКОРИСТАННЯ В МЕДИЦИНІ НЕЙРОКОМП'ЮТЕРНИХ ІНТЕРФЕЙСІВ: СВІТОГЛЯДНО-ЕТИЧНИЙ ПОГЛЯД	77
<i>Рудько Н.П., Іванченко Д.Г., Крісанова Н.В.</i> СОЦІАЛЬНО-ФІЛОСОФСЬКІ ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ МЕДИЦИНИ МАЙБУТНЬОГО	78
<i>Уварова О.О., Нігрецкул В.В.</i> ЩО СПОНУКАЄ АБІТУРІЄНТІВ ОБИРАТИ МЕДИЧНІ СТУДІЇ: МОТИВАЦІЯ ТА ІМІДЖ ПРОФЕСІЇ	79
<i>Фроленко А.М.</i> ВІДНОСИНИ ЛІКАРЯ-ПАЦІЄНТА І ЗАСТОСУВАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В МЕДИЦИНІ	80

СЕКЦІЯ 5. ДІТИ І ВІЙНА

<i>Боярська Л.М., Герасімчук Т.С.</i> ВПЛИВ ВІЙНИ НА МЕНТАЛЬНЕ ЗДОРОВ'Я ДІТЕЙ	83
<i>Іванько О.Г.</i> КВАДРОБІНГ – ЦЕ НЕ ТІЛЬКИ БІГ НАВКАРАЧКИ	84
<i>Курочкін М.Ю., Давидова А.Г., Капустін С.А.</i> РЕАБІЛІТАЦІЯ ВАЖКОХВОРОЇ ДИТИНИ: МЕДИКО-СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ	85
<i>Пацера М.В.</i> ДІЇ БАТЬКІВ ХВОРОЇ ДИТИНИ ПОЗА МЕЖАМИ УКРАЇНИ	86
<i>Редько І.І.</i> БЕЗПЕКА ТА ЗАХИСТ ДІТЕЙ В УМОВАХ ВІЙНИ	87
<i>Цупікова О.А.</i> ВПЛИВ ВІЙНИ НА ПСИХІЧНЕ ЗДОРОВ'Я ДІТЕЙ	89

СЕКЦІЯ 6. ПРОБЛЕМИ МЕДИЧНОЇ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВІЙНИ

<i>Haidai N.V., Shapoval O.S., Serhiienko M.Yu., Deinychenko O.V., Onopchenko S.P.</i> PRACTICE-ORIENTED TRAINING OF STUDENTS IN OBSTETRICS AND GYNECOLOGY IN A BLENDED LEARNING FORMAT	90
<i>Губка В.О., Вільданов С.Р., Гайдаржі Є.І., Головка М.Г.</i> ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ КУРСІВ ЗА ВИБОРОМ ДЛЯ СТУДЕНТІВ-ВИПУСКНИКІВ НА КАФЕДРІ ГОСПІТАЛЬНОЇ ХІРУРГІЇ	91
<i>Дуюн І.Ф.</i> ВИКОРИСТАННЯ ОСВІТНІХ ОНЛАЙН-ПЛАТФОРМ ЯК ЗАПОРУКА УСПІШНОГО ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У НАДЗВИЧАЙНИХ УМОВАХ	92
<i>Земляний Я.В., Земляна Н.А.</i> ОСОБЛИВОСТІ ВІДПРАЦЮВАННЯ ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК ПРИ ВИКЛАДАННІ КЛІНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	94
<i>Кандибей В.К.</i> РОЛЬ ВИКЛАДАЧА В ПОБУДОВІ МОРАЛЬНО-ЕТИЧНИХ І ПРОФЕСІЙНИХ ЯКОСТЕЙ МАЙБУТНІХ МЕДИКІВ	95
<i>Козиряцька С.А.</i> ВИКЛАДАННЯ ЕЛЕКТИВНОГО КУРСУ «ОСНОВИ ХРИСТИЯНСЬКОЇ ЕТИКИ І МОРАЛІ» СТУДЕНТАМ МЕДИЧНИХ ЗВО ЯК СКЛАДОВА ГУМАНІСТИЧНОГО ПІДХОДУ В ОСВІТІ	96
<i>Крупей К.С.</i> ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ «МІКРОБІОЛОГІЇ, ВІРУСОЛОГІЇ ТА ІМУНОЛОГІЇ» В УМОВАХ ВІЙНИ: ІНТЕГРАЦІЯ НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС	98
<i>Лукіна Г.М.</i> ПЕРЕВАГИ ТА ВИКЛИКИ ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ДИСТАНЦІЙНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ У МЕДИЧНІЙ ОСВІТІ УКРАЇНИ НА ТЛІ ВОЄННОГО СТАНУ	100
<i>Марушко Ю.В., Бойко Н.С.</i> МИСТЕЦТВО СПІЛКУВАННЯ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ	102
<i>Масік Н.П.</i> ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ НА КАФЕДРІ КЛІНІЧНОГО ПРОФІЛЮ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	104
<i>Мурзіна О.А.</i> ФАКТОРИ, ЯКІ ВПЛИВАЮТЬ НА ЯКІСТЬ ДИСТАНЦІЙНОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ	105
<i>Назаренко О.В., Солов'юк О.О.</i> СПІЛКУВАННЯ ЯК КЛЮЧОВИЙ ЕЛЕМЕНТ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ СЬОГОДЕННЯ	106

одного з чинників професійного зростання. Відтак, вивчення цих глобальних проблем людства також необхідно здійснювати в дискусійному полі, зокрема й таких, як консюмеризм (споживацтво), індивідуалізм, консеквенціалізм, конформізм, гедонізм (як культ насолоди, а відтак, корисливого погляду на життя), сибаритство, дух вседозволеності, культ успіху, коли мета виправдовує засоби, тощо.

У контексті війни особливого значення для майбутніх лікарів набуває тема психічного здоров'я, тому обов'язковими для вивчення вбачаємо теми, що стосуються терапевтичного ефекту сповіді, молитовних практик.

У фокусі особливої уваги залишаються теми, пов'язані зі ставленням до життя, що визначає погляди майбутнього лікаря з питань абортів, у тому числі й застосування абортивної контрацепції, екстракорпорального запліднення, клонування, евтаназії, генної терапії, а також щодо різноманітних залежностей, неправильного харчування, самолікування.

Відтак, діалог, дискусія, вирішення ситуативних задач у ході опанування елективного курсу сприяють розвитку аналітичного мислення, прищеплюють мовленнєві навички, вчать аргументованому й логічно-послідовному обстоюванню професійних поглядів, формують деонтологічну культуру майбутніх лікарів, їх моральну доктрину.

Застосування проблемно-пошукового методу, завдань, що передбачають індивідуально-пошукову роботу, дискусійного підходу та висвітлення релігійних тем крізь призму сучасності дасть змогу «втримати» цікавість здобувачів освіти під час онлайн-навчання, сприятиме розвитку когнітивних здібностей, ціннісно-мотиваційних, діяльнісних та особистісних компонентів компетентності майбутнього фахівця, формуванню його духовно-морального досвіду.

Список використаних джерел

1. Арцишевський Р. А. Методологічні засади гуманістичної педагогіки. *Український педагогічний журнал*. 2015. №1. С. 69–76.
2. Кравець Н. М. Гуманізм і духовні цінності в освіті. URL.: <http://conf.vntu.edu.ua/humed/2010/txt/kravec.php>
3. Усатенко Г. О. Гуманістичний підхід в освіті: тяглість традиції і виклики сьогодення. URL.: <https://skovoroda.man.gov.ua/storage/files/gumanistichny-pidhid-v-osviti.pdf>
4. Фоменко Н. А. Педагогіка вищої школи: методологія, стандартизація туристської освіти : навч. посіб. для студ. вищих навч. закл. Київ : Слово, 2005. 216 с.

ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ «МІКРОБІОЛОГІЇ, ВІРУСОЛОГІЇ ТА ІМУНОЛОГІЇ» В УМОВАХ ВІЙНИ: ІНТЕГРАЦІЯ НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС

*Крупей Кристина Сергіївна, к. біол. н.,
доцент кафедри мікробіології, вірусології та імунології,
Запорізький державний медико-фармацевтичний університет*

Війна суттєво змінила освітній ландшафт і поставила перед викладачами завдання адаптації до нових реалій. У цей час особливого значення набуває не лише внутрішня науково-дослідна діяльність, але й налагодження співпраці з іншими університетами, що дозволяє розширити горизонти освітнього процесу, обмінюватися досвідом та підтримувати студентів у їхньому професійному становленні.

На кафедрі мікробіології, вірусології та імунології ЗДМФУ значна увага приділяється створенню умов для залучення студентів до міжуніверситетських проєктів, експериментальних досліджень та популяризації науки через розробку відеофільмів, участь у телевізійних інтерв'ю та гуртковій роботі. Такі ініціативи забезпечують формування стійкої академічної спільноти, здатної працювати в умовах нестабільності та сприяти розвитку науки. Виходячи з цього, метою роботи було розкрити особливості інтеграції науково-дослідної діяльності студентів у навчальний процес при викладанні дисципліни «Мікробіологія, вірусологія та імунологія» в умовах війни.

Після повномасштабного вторгнення РФ в Україну наукові дослідження, спрямовані на вивчення стану довкілля, набули критичної значущості через загострення екологічних проблем. Порушення екосистем, руйнування інфраструктури та природних ресурсів вимагають негайної оцінки ризиків і розробки рекомендацій для мінімізації негативних наслідків. Одним із таких напрямків стала дослідницька співпраця студентів і викладачів ЗДМФУ та науковців-екологів Запорізького національного університету, які активно беруть участь у низці важливих екологічних досліджень на території міста, а також на тимчасово окупованих територіях.

Так, завдяки плідній співпраці з екологами, студенти ЗДМФУ проводять мікробіологічні й біоіндикаційні дослідження якості дніпровської та водогінної води у межах м. Запоріжжя, а також фітоіндикаційні дослідження якості питної води і води культурно-побутового користування на окупованій частині лівобережжя Херсонщини (після підриву греблі Каховської ГЕС) [1 – 5].

Через постійні відключення електроенергії внаслідок обстрілів російськими військами виникла нагальна потреба безпечного зберігання харчових продуктів у холодильнику і морозильній камері. Студенти ЗДМФУ та ЗНУ ініціювали дослідження динаміки змін мікробіоти в харчових продуктах при різних температурах, що дозволило оцінити ризики для здоров'я населення та розробити рекомендації щодо безпечного зберігання харчових продуктів в умовах відсутності електропостачання [6].

На практичних заняттях з «Мікробіології, вірусології та імунології» викладачі разом зі студентами, для яких вони виступають науковими керівниками, обговорюють результати досліджень, що має сильний психологічний і педагогічний вплив на інших одногрупників. Такий підхід створює атмосферу взаємної підтримки та здорової конкуренції, де студенти, побачивши успіхи однолітків, відчувають мотивацію до власного наукового розвитку та активно долучаються до дослідницької діяльності.

Ці дослідження також підкреслюють важливу участь студентів – майбутніх лікарів, фармацевтів, фахівців з лабораторної діагностики у розв'язанні екологічних проблем в умовах війни, а роль викладачів у цьому процесі – мотивувати та координувати наукову роботу здобувачів, допомагати на всіх етапах досліджень, залучати до написання наукових статей / підготовки інтерв'ю / навчальних відеофільмів, сприяти популяризації не тільки результатів наукових досягнень своїх студентів, але і їх самопрезентації.

Список використаних джерел

1. Krupiei K., Kravchenko H. Carotene synthesis changes of *Rhodotorula aurantiaca* indicator yeasts in the presence of Copper (II) salts. *Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University*. 2022. Vol. 9 (4). P. 25-32. DOI <https://doi.org/10.15330/jpnu.9.4.25-32>

2. Крупей К.С., Бобровська О.Д., Кравченко Г.В. Каротиносинтезувальні дріжджі як модельні організми у біоіндикації солей Купруму (II) в прісних водоймах / VIII Міжнародний конгрес «Сталий розвиток: захист навколишнього середовища. Енергоощадність. Збалансоване природокористування» (16-18 жовтня 2024 р., м. Львів). Львів : НУ «Львівська політехніка». 2024. С. 137.

3. Крупей К.С., Оверченко А.В. Фітотестування якості води у магістральному каналі на лівобережжі Херсонщини після підриву греблі Каховської ГЕС. *Екологічні науки*. 2023. № 49. С. 38-43. DOI <https://doi.org/10.32846/2306-9716/2023.eco.4-49.5>

4. Крупей К.С., Домбровський К.О., Рильський О.Ф., Оверченко А.В. Гігієнічна оцінка води м. Запоріжжя за деякими показниками епідемічної безпеки з гідробіологічною складовою. *Екологічні науки*. 2023. № 50. С. 67-73. DOI <https://doi.org/10.32846/2306-9716/2023.eco.5-50.10>

5. Гігієнічна оцінка води м. Запоріжжя за деякими показниками епідемічної безпеки. Навчальний відеофільм (автори – к.б.н., К.С. Крупей, студенти ЗДМФУ – А.В. Оверченко, Г.В. Кравченко; дата – 06.08.2023). Посилання: <https://youtu.be/X7QjVywscj8g>

6. Програма «Екофактор» на телеканалі МТМ від 03.12.2024 р. Збереження м'яса, сиру та молока за будь-яких умов. Дослідження науковців. Спікери – доцент ЗДМФУ Кристина Крупей, студент ЗДМФУ Тимур Семененко. Режим доступу: <https://youtu.be/HUY9AV8j6Mg?si=lvuPloHjvrY4O7po>

ПЕРЕВАГИ ТА ВИКЛИКИ ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ДИСТАНЦІЙНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ У МЕДИЧНІЙ ОСВІТІ УКРАЇНИ НА ТЛІ ВОЄННОГО СТАНУ

*Лукіна Ганна Михайлівна,
викладач кафедри медичної фізики, біофізики та вищої математики,
Запорізький державний медико-фармацевтичний університет*

Порівняно з традиційним дистанційне навчання має низку переваг: передові освітні технології, доступність джерел інформації, індивідуалізація навчання, зручна система консультування, демократичні стосунки між студентом та викладачем, сприятливий графік та місце роботи. Відтак, щоб досягнути поставлених цілей, українській онлайн-освіті варто мати за мету перенести плюси такого виду навчання в дійсність, модернізуючи способи навчання. Наприклад, задля цього необхідно переорієнтувати навчальну програму та методи викладання матеріалу на ті, що акцентують увагу на застосуванні здобутих знань на практиці. Можливо зменшити кількість лекційних годин з рівночасним розвитком інформаційного забезпечення учасників освітнього процесу: наповнення репозиторіїв, розроблення інтерактивних курсів і можливість проходити різноманітних платформах, застосування мультимедіа та розширених функцій програм для організації відеоконференцій, урізноманітнення методів надання теоретичного матеріалу.

Загалом, здатність забезпечити якісну освіту на національному рівні, тим більше в кризових умовах, залежить від реалізації комплексних заходів із підтримки інноваційних розробок у сфері освіти, передусім організаційного, правового та фінансового характеру. [1, с. 4-5]

В умовах цифрової економіки змінюється роль освіти. Освіта є одним з основних елементів, здатних забезпечити перехід сучасного суспільства в нову фазу розвитку. Саме освіта має бути орієнтована на розвиток здатності випускника працювати в новому світі постійних змін, багатоваріантності, невизначеності, малопередбачуваності та відповідати його вимогам. Ключові параметри нової освіти в глобальному вимірі – відкритість та публічність, що змінює консервативність традиційної освітньої моделі. Можливість оновлювати освітні програми та стратегії в онлайн-режимі стає основою інноваційних трансформацій у цій сфері. Досвід останніх років, зокрема пандемія COVID 19, російське вторгнення в Україну, підтверджує важливість онлайн-освіти в умовах кризових явищ. [2, с. 10]

Виходячи з їх переваг, використання інноваційних технологій навчання може забезпечити гнучкіший та адаптивний підхід до навчання, що забезпечить здобувачам вищої освіти формування індивідуальної освітньої траєкторії та формуватиме на цій основі їх ефективну підготовку до професійної діяльності. Учні та студенти також зможуть покращити управління та організацію змісту свого навчального курсу за допомогою інструментів електронного навчання. Крім того, онлайн-навчання пропонує окремі «команди» для обміну інформацією, яка може бути корисною для студентства задля отримання більш повного уявлення про навчальний план. Варто відзначити необмежений у часі доступ до матеріалів платформи, а також систему моніторингу, а саме контроль успішності виконання тестових завдань з окремих тем, розділів, модуля вивчення дисциплін, можливість автоматичної їх перевірки [4, с. 46]

За умови належного ресурсного забезпечення педагогів та студентів і залученості в процес усіх його учасників дистанційне навчання може бути не менш ефективним, ніж очне. Втім є певні навчальні предмети, повноцінне викладання яких з об'єктивних причин